

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Västerportskolan i Ystads
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Västerportskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet, med fokus på årskurserna 7-9. Detta omfattar hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat, och hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Västerportskolan i följande utsträckning:

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Personalen behöver involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat och med aktiviteter som bidrar till trygghet och trivsel.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa en samsyn hos alla på skolan i arbetet med att bidra till ett positivt skolklimat.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2026-09-18 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:10 866) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och annan personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Skolans personal utgår från ett relationellt ledarskap för att främja ett positivt skolklimat, men det varierar mellan lärare i vilken utsträckning detta får genomslag i deras agerande. Skolpersonalen agerar relationellt i sitt bemötande av eleverna vilket tydligt engagerar flera lärare men inte alla. Lärare finns i korridorerna på morgonen, på rasterna och under

lunchtid och de möter eleverna och samtalar med dem, också om saker som är av mer personlig karaktär än bara skolarbete, såsom intressen eller aktiviteter som eleverna deltar i på sin fritid. Lärarna finns främst i utrymmena kring skolcaféet och i uppehållsrummen där det finns biljardbord och pingis. De kan också öppna upp sina klassrum före lektionerna och under rasterna och tillåta att eleverna kommer in till dem för att småprata eller titta på film. Det är dock inte alla lärare som gör så, utan vissa lärare står i klungor för sig själva och pratar. När elever och personal passerar varandra i korridorerna skiljer det sig åt i vilken utsträckning de hälsar på varandra. Några lärare hejar på alla, medan andra tilltalar främst de elever de undervisar. Några lärare vänder undan med blicken när de går förbi på väg till sina klassrum medan andra erbjuder en nyfiken och öppen attityd. En personal finns tillgänglig för eleverna hela dagarna och rör sig i de allmänna utrymmena och pratar med elever såväl som med lärare och stämningen är lugn och varm. Det finns en balans i bemötande hos de flesta lärare, men eleverna uttrycker också att det finns vissa lärare som är noggrannare med ordning och reda än med omsorg och omtanke. Personalen i matsalen är mycket välkomnande och erbjuder en varm och fin atmosfär och de känner flera av eleverna vid namn. Generellt har eleverna förtroende för sina lärare och skolpersonalen, och säger att lärarna vill dem väl.

Det finns några strategier och arbetssätt för hur elever ska involveras i att förstå skolans förhållningssätt för att skapa trivsel och trygghet, men olika mentorer arbetar olika mycket med frågan. Mentorerna diskuterar skolans ordningsregler och förhållningssätt tillsammans med sin mentorsgrupp vid läsårsstarten för att eleverna ska förstå hur de förväntas vara mot varandra. Reglerna konkretiseras sedan i klassens egen uttydning av dem i form av klassregler som kan vara olika i olika grupper. Mentorn genomför också tio lektionspass under ett läsår vilka utgår från diskrimineringsgrunderna där eleverna får möjlighet att diskutera tolerans för olikheter. På mentorstiden får eleverna även möta allmänna frågor om empati, att alla ska få vara den de är, och att eleverna ska ta hand om varandra. Det händer också att eleverna på mentorstiden får diskutera konflikthantering eller kränkningar, även om det ofta är på förekommen anledning. Det framgår dock att olika mentorer är olika engagerade i värdegrundsarbetet och vissa går förvisso igenom ordningsregler, men mer som en uppgift som ska prickas av än utifrån en ambition att regelefterlevnad ska bygga ett positivt skolklimat. Eleverna vågar vara den de är, men säger samtidigt att det finns en viss norm, exempelvis vad gäller mode, som de förhåller sig till. De är heller inte helt övertygade om att alla vågar säga om de har en normbrytande sexualitet, även om de i klasserna arbetar med dessa frågor. Eleverna vet att de ska berätta för lärare när någonting händer och de är medvetna om den

konsekvenstrappa som skolan arbetar utifrån när det gäller kränkningar. Skolans skolgård är utspridd och stor och det innebär att eleverna ibland löser konflikterna själva eftersom lärare inte alltid ser det som händer. Några lärare har givit eleverna riktlinjer kring hur de ska agera vid konflikter, men inte alla. I elevrådet diskuteras också hur de ska ha det tillsammans på skolan och klassernas elevrådsrepresentanter har i uppgift att fånga upp elevsynpunkter i klassen och föra dem till elevrådet. Eleverna upplever dock inte att de resonerar om dessa frågor särskilt systematiskt och de har inte diskuterat varför det är viktigt med ordningsregler. Arbetet sker också i olika utsträckning i olika grupper och alla mentorer driver inte ett arbete om att tillsammans skapa ett positivt skolklimat framåt i sin grupp.

Skolans personal arbetar med flera aktiviteter för att skapa en skolgemenskap, men praktiserar få strategier för att skapa ett positivt skolklimat i vardagen. Det finns skolövergripande aktiviteter som ger elever möjlighet att mötas för att skapa en skolgemenskap, exempelvis olika sportevenemang, aktiviteter kring Rosa och Blå bandet och Rocka sockorna, eller att cafeteriaans dagskassa går till Musikhjälpen. Ytterligare exempel är de uppstarts dagar som inleder varje skolår, då de har aktiviteter såsom fotboll, brännboll och frågesporter för årskurserna 8 och 9 medan årskurs 7-eleverna tillsammans med sina mentorer jobbar med olika aktiviteter för att lära känna sina nya klasskamrater och skolans fysiska lokaler. De genomför också olika musikevenemang tillsammans, såsom lucia och avslutningar. Flera av aktiviteterna kretsar dock huvudsakligen kring den egna klassen eller inom årskurserna snarare än mellan högstadiets samtliga årskurser eller över stadiegränser. Lärarna synliggör sällan aktiviteternas mål att skapa en större samhörighet inom skolan och därmed ger aktiviteterna bara i begränsad utsträckning eleverna en känsla av skolanda. Det är heller inte tydligt för eleverna hur de själva kan bidra till ett positivt skolklimat genom att engagera sig i aktiviteterna och utveckla dem. Skolpersonalen erbjuder inga organiserade rastaktiviteter, men då lärare befinner sig i elevcafeteria på rasterna, kan de spontant spela exempelvis biljard och pingis med eleverna eller prata med elever som sitter ensamma. Elevansvar för övergripande och gemensamma aktiviteter är inte något som skolpersonalen driver, fränsett den grupp av elever som arbetar med årskurs 9-elevernas avslutningsfestligheter. Däremot har några elever, på förekommen anledning, fått ett uttryckligt uppdrag av sina lärare att bjuda in elever som förefaller ensamma.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Personalen behöver involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat och med aktiviteter som bidrar till trygghet och trivsel.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om satsningar finns för att skapa en gemenskap och en skolanda, så är dessa huvudsakligen punktinsatser snarare än ett förhållningssätt i vardagen. Mentorer pratar förvisso ibland med sina mentorsgrupper om hur de ska vara mot varandra, men det är inte alla lärare som gör detta på ett systematiskt sätt. Personalen arrangerar flera olika aktiviteter för främst klasser och i mindre utsträckning mellan årskurser under läsåret, men få aktiviteter i vardagen bidrar till en gemenskap över klasser och över årskurser. Eleverna är heller inte engagerade i det fortlöpande arbetet för att skapa ett positivt skolklimat över hela skolan. Istället blir det i några fall klassen och eleverna själva i den egna kompisgruppen som skapar den gemenskap som finns.

Skolinspektionen rekommenderar därför att personalen tillsammans med rektorn utvecklar arbetet med att involvera eleverna i det vardagliga arbetet kring vilka förhållningssätt som ska råda för att alla ska uppleva en skolgemenskap och ett positivt skolklimat. Arbetet behöver fokusera på att synliggöra hur de många skolövergripande aktiviteterna som redan sker förväntas bidra till ökad gemenskap. Att främja elevers sociala samspel är också centralt för att skapa ett tryggt och inkluderande skolklimat. Det är viktigt att eleverna får både kunskap om och möjlighet att ta ansvar för att bemöta varandra på ett respektfullt sätt och att de får utveckla sin förmåga att samarbeta, visa empati och hantera konflikter för att på så sätt skapa en kultur av respekt och omtanke. Rektorn och personalen behöver därför mer systematiskt ge eleverna möjlighet att diskutera hur de ser på trivsel och trygghet på skolan och ta tillvara deras synpunkter, samt ge dem möjlighet att mötas i gemensamma aktiviteter som syftar till att de tillsammans ska trivas och vara trygga¹. Rektorn bör också säkerställa att all personal gör det som överenskommits.

¹ För mer information om ett positivt skolklimat, se Skolverket (2022), *Skapa trygghet för lärande – om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling*.

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn leder ett strategiskt arbete för att skapa ett positivt skolklimat, i vilket hela skolan är involverad. Rektorn har flera utarbetade strategier för att uppnå de mål som finns kring ökad trivsel och ett positivt skolklimat: ett aktivt värdegrundsarbete, ett relationellt lärarledarskap samt ett närvarofrämjande arbete. Rektorn har i detta uppdragit åt olika personalgrupper, främst arbetslagsledarna, att hantera delar av det förebyggande trygghets- och trivselsarbetet. Till exempel diskuterar de i arbetslagen om det relationella lärarledarskapet och mentorerna arbetar i sina klasser med värdegrundsarbete. Skolledningen har tillsammans med lärarna tagit fram en uppsättning trivselregler, vilka mentorerna ska gå igenom med sina klasser vid terminsstart. Rektorn leder dessutom ett aktivt arbete kring kränkningsanmälningar för att få syn på i vilken utsträckning sådana förekommer för att därmed kunna stävja dem. Elevhälsoteamet jobbar främjande och har ett explicit uppdrag att årligen genomföra fyra lektionspaket kring självkänsla, självförtroende och valkompetens. Det finns också ett trygghetsteam som bland annat arbetar med trygghetsenkäter vilka analyseras av elevråd, lärare och skolledning samt med trygghetsvandringar. Genom dessa har rektorn insett vikten av att ha rastvakter med uppdrag att täcka de långa korridorerna likväl som en heltidsanställd skolvård som finns dels för att hjälpa lärarna att kontakta elever som inte kommit till skolan, dels för att vara till hands för eleverna. I

de centrala delarna av skolans huvudbyggnad finns lokaler som erbjuder rastaktiviteter såsom biljard och pingis, såväl som ett elevcafé som drivs av högstadieeleverna själva. Via elevrådet, som utgör en remissinstans för skolledningen, händer det att personal resonerar med elever om skolklimat och vilka åtgärder de bör sätta in, men det är inte alltid tydligt för eleverna hur dessa resonemang bidrar till ett gemensamt arbete för ett positivt skolklimat. Vad gäller vårdnadshavares inflytande så handlar det mer om individärenden än om gemensamma trivselfaktorer.

Rektorn leder ett visst arbete kring gemensamma förhållningssätt, men följer inte till fullo upp att en samsyn finns och inte heller att all skolpersonal tillämpar överenskommelserna. Arbetet kring de gemensamma förhållningssätt som ska råda på skolan drivs av skolledningen, varav arbetslagsledarna utgör en väsentlig del. Även elevhälsoteamets professioner deltar i skolans ledningsgrupp och får därmed samma information som arbetslagsledarna. Det är via arbetslagsarbetet som all personal, inte bara lärarna, erbjuds möjligheter att fortlöpande diskutera hur de vill att skolklimatet ska vara och det är också i dessa forum som utveckling av arbetet sker, ibland på personalens initiativ, ibland på skolledningens. Arbetslagen arbetar aktivt med relationellt lärarledarskap och med samarbetsövningar och gemensamma lektionsramar för att skapa igenkänning och trygghet för eleverna. Rektorn skickar också ut information till sin personal och flera frågor som berör trivselsarbetet kommer upp till diskussion på APT (*arbetsplatsträffar*) där all personal deltar. Även specialpedagogerna via elevhälsoteamets möten och mentorerna via mentorsträffarna är viktiga kanaler för rektorn för att sprida och förtydliga skolans gemensamma förhållningssätt. Däremot leder rektorn inget konkret arbete kring hur elevernas relationer sinsemellan kan påverka skolklimatet. Uppföljning av arbetet kring trivsel sker genom elevenkäter, via samtal med elever i elevrådet samt vid medarbetarsamtal och EHT-möten (*elevhälsoteamet*). Arbetet följs dock mest upp vid terminssluten och skulle kunna vara mer systematiskt framför allt vad gäller enskilda lärarnas efterlevnad, där det skiljer sig åt mellan personer. I detta uppföljande arbete är arbetslagsledarna viktiga då det oftast är de som först uppmärksammar om någon inte agerar enligt överenskomna förhållningssätt.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Rektorn leder ett arbete kring kompetensutveckling, vägledning och stöd vilket möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat. En fortbildningsinsats som hela personalen genomgick

för ett par år sedan handlade om att utveckla ett relationellt ledarskap gentemot eleverna. I det sammanhanget diskuterade kollegiet mycket kring vikten av att aktivt skapa och upprätthålla goda relationer med eleverna, även utanför klassrummet. Detta arbete hålls vid liv genom arbetslagets fortlöpande diskussioner och alla nya kollegor tar del av förhållningssättet i sitt introduktionspaket. Arbetslagsledarna ansvarar för att sätta in nya kollegor i arbetssätten på skolan genom att de har ett utarbetat introduktionsprogram för nyanställda och alla nya får en mentor. Om någon lärare har svårigheter med att hitta rätt i det relationella ledarskapet kan de få individuell handledning och stöd exempelvis av specialpedagogen eller av sin arbetslagsledare, men även av rektorn eller den biträdande rektorn. Efter att ha jobbat med det relationella ledarskapet har kollegiet nu sett behov av gemensamma förhållningssätt inom klassrummet för att skapa igenkänning och trygghet också där för eleverna. All personal på skolan har tagit del av en HBTQ-fortbildning, en insats i form av workshops för att skapa ökad förståelse för elevers olikheter och de har även jobbat med ett studiepaket från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) om språkstörning likväl som en utbildning inom NPF (*neuropsykiatrisk funktionsvariation*). Dessa satsningar har haft som mål att stärka personalens förmåga att på ett bra sätt möta elevers olika behov och genom en sådan förståelse bygga goda relationer med alla elever.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa en samsyn hos alla på skolan i arbetet med att bidra till ett positivt skolklimat.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om ett genomtänkt och välstrukturerat arbete försiggår, finns inte en tydlig samsyn, och rektorn säkerställer bara delvis att förhållningssätten också får genomslag hos all personal på skolan. För att uppnå framgång för hela skolan, behöver en samsyn finnas mellan samtliga, och alla måste bidra. Diskussionen måste också hållas levande om vad som påverkar och gynnar ett positivt skolklimat. Det finns annars en risk att vissa elever inte i tillräcklig utsträckning möter ett medvetet och konkret arbete från sina lärares sida.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att skapa samsyn i kollegiet och på skolan som helhet för vad det är som påverkar skolans klimat och trivsel samt vad olika grupper kan bidra med för att utveckla ett positivt skolklimat. Det är angeläget att rektorn följer

upp hur de gemensamma förhållningssätten manifesteras så att inte bara lärare utan all personal, även skolmåltidspersonal och vaktmästeri etc deltar i arbetet. Detta kan ske genom konkreta uppföljningstillfällen, exempelvis i medarbetarsamtalet, där frågan kan vara en uttalad punkt för att se till att alla arbetar utifrån överenskommelserna.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Larsson

X Maria Lundström

Föredragande
Signerat av: Maria Lundström

I handläggningen av ärendet har även utredare Verica Stojanovic deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska präglade utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 7-9, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Västerportskolan i Ystad ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Västerportskolan den 3 februari 2026 samt intervjuade rektorn och den biträdande rektorn digitalt den 6 februari. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lundström och Verica Stojanovic.

Västerportskolan är en F-9-skola med ca 630 elever. Den leds av en rektor och en biträdande rektor. Innevarande granskning berör uteslutande högstadiets verksamhet. Högstadiet är organiserat i tre arbetslag vilka består av två klasser från respektive årskurs 7-9 och leds av vardera en arbetslagsledare. Två av arbetslagens lärare och elever har sin hemvist i huvudbyggnaden, medan ett av arbetslagen finns i en intilliggande byggnad. Totalt på högstadiet finns 394 elever under läsåret 2025/26.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Tre observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 7-9. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.